

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI**

z dnia 10 maja 2002 r.

**w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy użytkowaniu wózków jezdniowych
z napędem silnikowym.**

(Dz. U. z dnia 8 czerwca 2002 r.)

Na podstawie art. 237¹⁵ § 2 Kodeksu pracy zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy przy użytkowaniu wózków jezdniowych z napędem silnikowym, zwanych dalej "wózkami", używanych w transporcie wewnętrznym zakładów pracy.

§ 2. 1. Stosowane w zakładach pracy wózki powinny spełniać wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii określone w odrębnych przepisach.

2. Niedopuszczalne jest dokonywanie przez użytkownika w użytkowanych wózkach zmian konstrukcyjnych lub demontażu urządzeń ochronnych i sygnalizacyjnych.

§ 3. Obsługa i konserwacja wózków oraz przeprowadzanie okresowych przeglądów i napraw powinny być wykonywane zgodnie z dokumentacją techniczno-ruchową opracowaną przez producenta.

§ 4. 1. Do obsługi wózka może być dopuszczony pracownik, który ukończył 18 lat i uzyskał:

- 1) uprawnienia operatora, zgodnie z odrębnymi przepisami, lub
- 2) imienne zezwolenie do obsługi wózka wystawione przez pracodawcę, ważne na terenie zakładu pracy tego pracodawcy.

2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, może być wydane pracownikowi po ukończeniu, z wynikiem pozytywnym, szkolenia dla kierowców wózków zorganizowanego przez pracodawcę, według programu opracowanego lub zatwierdzonego przez jednostkę organizacyjną wyznaczoną przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

3. Obsługujący wózki jezdniowe z napędem silnikowym zasilane gazem oraz inni pracownicy dokonujący wymiany butli z gazem w wózkach powinni być przeszkoleni w zakresie bezpiecznego użytkowania butli, w tym ich bezpiecznej wymiany.

4. Zakres tematyki szkolenia, o którym mowa w ust. 3, powinien być określony w programach szkolenia dla obsługujących wózki jezdniowe z napędem silnikowym.

§ 5. 1. Przed przekazaniem wózka do użytkowania pracodawca powinien zapewnić kontrolę jego stanu technicznego, w tym kontrolę elementów, układów i mechanizmów; w szczególności należy sprawdzić:

- 1) prawidłowość działania układu kierowniczego, hamulcowego i napędowego, mechanizmów podnoszenia oraz osprzętu,
- 2) sprawność oświetlenia i sygnalizacji, prawidłowość działania urządzeń pomiarowo-kontrolnych oraz elementów i urządzeń zabezpieczających kierowcę i osoby współuczestniczące w czynnościach transportowych.

2. Przeprowadzenie kontroli, o której mowa w ust. 1, powinno być odnotowane w dokumentach eksploatacyjnych wózka.

3. Niedopuszczalne jest eksploatowanie niesprawnego wózka lub bez odpowiedniego osprzętu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

§ 6. 1. Przed przystąpieniem do pracy z użyciem wózka pracodawca powinien przekazać kierowcy wózka aktualne informacje o warunkach pracy, a w szczególności o:

- 1) masie ładunków, ich właściwościach fizycznych i chemicznych oraz rodzajach opakowań tych ładunków,
- 2) zagrożeniach pożarowych, wybuchowych, chemicznych i innych mogących wystąpić w pomieszczeniach, w których wózek ma być eksploatowany,
- 3) stanie technicznym dróg i trasie przejazdu wózka,
- 4) wymaganiach dotyczących organizacji pracy związanej z użytkowaniem wózka, w tym środkach, jakie należy stosować dla zachowania bezpieczeństwa podczas pracy.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, należy przekazać kierowcy wózka podczas szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy określonego w odrębnych przepisach oraz każdorazowo w przypadku zmiany warunków wykonywania pracy.

§ 7. 1. Pracodawca powinien określić dopuszczalne prędkości wózków na poszczególnych odcinkach dróg, uwzględniając przy tym nasilenie ruchu, rodzaj przewożonych ładunków, szerokość i stan dróg oraz widoczność.

2. Pracodawca powinien podjąć środki organizacyjne, zapobiegające wchodzeniu pracowników pieszych na teren pracy wózków.

3. W przypadku gdy ze względu na rodzaj wykonywanej pracy nie jest możliwe spełnienie warunków, o których mowa w ust. 2, pracodawca powinien zastosować odpowiednie środki zabezpieczające pracowników przed skutkami zagrożeń powodowanych działaniem wózków.

§ 8. 1. Ładunki transportowane wózkami powinny być rozmieszczone i zamocowane tak, aby nie stwarzały zagrożeń wypadkowych.

2. Ładunki wystające poza obrys wózka mogą być na nim transportowane wyłącznie z zachowaniem warunków określonych w przepisach Prawa o ruchu drogowym.

§ 9. Dopuszczalne jest przewożenie osób na wózkach lub przyczepach wyłącznie pod warunkiem, że wózki lub przyczepy są do tego przystosowane przez producenta.

§ 10. 1. Podnoszenie osób przy użyciu wózków podnośnikowych na pomostach dostosowanych i specjalnie zamontowanych do tego celu jest dopuszczalne, o ile dokumentacja techniczno-ruchowa dopuszcza taką możliwość.

2. Wysokość podnoszenia oraz udźwig wózka wyposażonego w pomost nie mogą przekraczać wielkości określonych przez producenta.

3. Przewożenie osób na pomoście wózka specjalistycznego sterowanego z tego pomostu dopuszczalne jest przy użyciu wózka odpowiednio przystosowanego przez producenta do tej pracy.

§ 11. Przed wjazdem do wagonów kolejowych, pojazdów samochodowych i na rampy statków powietrznych kierowca wózka powinien:

- 1) sprawdzić, czy ciężar wózka wraz z ładunkiem nie przekracza dopuszczalnego obciążenia tych środków transportu i umożliwia bezpieczny wjazd,
- 2) uzgodnić sposób załadunku towaru, o ile jest to konieczne.

§ 12. 1. W pomieszczeniach pracy dopuszczalne jest używanie wózków z silnikiem spalinowym z zastrzeżeniem ust. 2, pod warunkiem że substancje szkodliwe wydalane z silnika i hałas związany z jego pracą nie powodują przekroczenia wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń, określonych w odrębnych przepisach.

2. Niedopuszczalne jest używanie w pomieszczeniach pracy wózków z silnikami spalinowymi zasilanymi benzyną etylizowaną lub zawierającą inne substancje toksyczne.

§ 13. Pracodawca jest obowiązany zapewnić odpowiedni nadzór nad pracami przy użyciu wózków, w szczególności prowadzonymi przy przemieszczaniu ładunków mogących stwarzać potencjalne zagrożenie wypadkowe.

§ 14. 1. W pomieszczeniach zagrożonych pożarem lub wybuchem mogą być używane jedynie wózki specjalnie dostosowane przez producenta do pracy w tych warunkach.

2. Wózki, o których mowa w ust. 1, powinny być odpowiednio oznaczone, a po każdej wykonanej naprawie poddane badaniom w celu stwierdzenia, czy zostały zachowane wymagania specjalnego dostosowania do pracy w pomieszczeniach zagrożonych pożarem lub wybuchem.

§ 15. Każdorazowo przed rozpoczęciem prac w pomieszczeniach zagrożonych pożarem lub wybuchem oraz związanych z transportem materiałów niebezpiecznych należy dokładnie sprawdzić stan techniczny wózka i współpracujących elementów wyposażenia dodatkowego oraz urządzeń niezbędnych do bezpiecznego wykonania pracy i zapewnienia bezpieczeństwa otoczeniu.

§ 16. Niedopuszczalne jest:

- 1) przewożenie ładunków niedostosowanych do wymiarów platformy ładunkowej wózka,
- 2) używanie wózków w miejscach o nawierzchni i jej nachyleniu nieodpowiadającym warunkom określonym w dokumentacji techniczno-ruchowej wózka,
- 3) używanie wózków w miejscach o niesprawdzonej wytrzymałości podłoża lub o wytrzymałości mniejszej niż wymagana dla obciążonego wózka,
- 4) używanie wózków w miejscach nieoświetlonych, chyba że wózek wyposażony jest w światła odpowiednie do rodzaju i miejsca wykonywanej pracy,
- 5) obciążanie wózka ponad jego dopuszczalną ładowność,
- 6) używanie wózków do pchania innych pojazdów lub do ciągnięcia wózków doczepnych, jeżeli ich liczba lub masa ładunku przekraczają dopuszczalne wielkości określone przez producenta,
- 7) używanie wózków w warunkach niestabilnego lub śliskiego podłoża uniemożliwiającego bezpieczne manewrowanie transportowanym ładunkiem.

§ 17. Uprawnienia operatora i imienne zezwolenia, o których mowa w § 4 ust. 1, wydane na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowują swoją ważność.

§ 18. Traci moc rozporządzenie Ministra Przemysłu Maszynowego z dnia 2 listopada 1978 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy eksploatacji wózków jezdniowych z napędem silnikowym (Dz. U. Nr 27, poz. 119).

§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.